

SISÄASIAINMINISTERIÖ
AHO
Lainsäädäntöneuvos Ilkka Turunen

SM097:00/2005

8.11.2006

TOIMENPIDE-EHDOTUS
Kotikuntaratkaisun oikeudellinen luonne

1. Selvityksen lopputulokset

Sisäasiainministeriön asetti 1.11.2005 hankkeen (SM097:00/2005) selvittämään kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitetun maistraatin tekemän kotikuntaratkaisun oikeudellisen luonteen muutostarpeita ja niistä mahdollisesti johtuvia lainsäädäntö- ja muita toimenpiteitä.

Ministeriö pyysi 15.6.2006 lausuntoa virkatyönä valmistellusta kotikuntaratkaisun oikeudellisen luonteen selvittämistä koskevasta muistiosta (liite 1) ja siinä esitetyistä ratkaisuvaihtoehtoista, jotka olivat seuraavat:

- 1) Sääntelyä muutettaisiin siten, että jos viranomainen katsoisi väestötietojärjestelmään talletetun kotikuntamerkinnän virheelliseksi, olisi tällä viranomaisella oikeus hakea maistraatilta oikaisua kotikuntamerkintään ja tämän jälkeen tällä oikaisuvaatimuksen tekijällä ja ao. henkilöllä olisi mahdollisuus valittaa maistraatin tekemästä kotikuntapäätöksestä hallinto-oikeuteen. Lainvoimaisella hallintotuomioistuimen ratkaisulla olisi kaikkia viranomaisia sitova vaikutus.
- 2) Lainsäädäntöön ei tehtäisi asian johdosta mitään muutoksia, vaan ao. viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua parannettaisiin käytännön toimenpiteillä.

Yhteenvedo annetuista lausunnoista (liite 2).

Lausunnonantajien palaute oli edellä mainittujen ratkaisuvaihtoehtojen osalta seuraava:

Lausunnonantaja	Ratkaisuehdotus 1	Ratkaisuehdotus 2
Oikeusministeriö		X
Sisäasiainministeriö / Kuntaosasto	X	
Hallinto-oikeudet (Helsinki, Hämeenlinna, Kouvola, Kuopio, Rovaniemi, Turku)		X
Kansaneläkelaitos		X
Verohallitus		X
Väestörekisterikeskus		X
Maistraatit (Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Lappeenranta, Oulu, Raase, Rovaniemi, Satakunta, Seinäjoki, Turku)	X (2 maistraattia)	X (9 maistraattia)
Kuntaliitto		X
Kuusankosken kaupunki	-	-
Oulun kaupunki	X	
Yhteensä	4 kpl	20 kpl

2. Toimenpide-ehdotukset

Annetut lausunnot eivät puolla ratkaisuvaihtoehdon 1 toteuttamista.

Tämän johdosta ehdotan, että asiassa ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin:

- a) Sisäasiainministeriö asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella menettelytapaohje, jonka perusteella Kansaneläkelaitoksen, verohallinnon ja kuntien tekemistä väestötietojärjestelmään talletetuista kotikuntamerkinnoista poikkeavista ratkaisuista sekä hallintotuomioistuinten sellaisista päätöksistä, joissa henkilön kotikunnalla on ollut oikeudellista merkitystä, ilmoitetaan asianomaiselle maistraatille.
 - työryhmän työhön osallistuvat sisäasiainministeriö, oikeusministeriön, Kuntaliiton, Kansaneläkelaitoksen, Verohallituksen ja Väestörekisterikeskuksen nimeämät sekä maistraatteja edustavat asiantuntijat
- b) Väestörekisterikeskus ja maistraatit valmistelevat kotikunnan määräytymistä koskevan koulutuspaketin sekä suunnittelevat ja toteuttavat asiaa koskevan koulutuksen järjestämisen. Koulutuksen kohderyhmänä ovat kunnat, Kelan ja verottajan paikallistoimistot sekä tarvittavassa laajuudessa muut paikallisviranomaiset.
 - asian valmisteluun voi tarvittaessa osallistua myös Kuntaliiton, Kelan ja Verohallituksen nimeämiä asiantuntijoita.

Ehdotetut toimenpiteet on valmisteltu vuoden 2007 aikana siten, että ne ovat täytäntöönpantavissa viimeistään vuoden 2008 alusta lukien. Maistraatteja ja Väestörekisterikeskusta koskevat tehtävät otetaan huomioon rekisterihallinnon tulossopimuksissa vuodelle 2007 ja 2008.

Ehdotettujen toimenpiteiden valmistelun ja toteuttamisen koordinoinnista vastaa AHO:n alue- ja paikallishallintoyksikkö.

Toimenpide-ehdotusten osalta ei vielä ole oltu yhteydessä edellä mainittuihin viranomaisiin.

Liitteet: Muistio 15.6.2006 kotikuntaratkaisun oikeudellisen luonteen selvittämisestä
Lausuntoyhteenveto 28.9.2006